

ВПЛИВ СВІТОВОГО БАНКУ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Світовий банк (СБ) відіграє надзвичайно важливу роль у розвитку економіки України з моменту її проголошення незалежності. За понад 30 років плідної співпраці СБ надав країні понад 14 млрд доларів США у вигляді кредитів, грантів та інших видів допомоги [1]. Ця фінансова підтримка, поєднуючись з глибокою експертизою та консультаціями, мала глибокий вплив на різні аспекти життя українців.

Діяльність СБ в Україні охоплює широкий спектр сфер, зокрема щодо економічного та соціального розвитку:

- розвиток інфраструктури (масштабне фінансування будівництва та модернізації доріг, мостів, енергетичних систем, систем водопостачання та водовідведення), підтримка розвитку транспорту (покращення логістики, стимулювання торгівлі та інтеграція України в європейську транспортну мережу), забезпечення доступу до якісної питної води та ефективної системи водовідведення (покращення санітарних умов життя та зниження ризику поширення інфекційних захворювань);

- підтримки малого та середнього підприємництва (МСП): надання пільгових кредитів та грантів підприємцям, що сприяє розвитку приватного сектору та створенню нових робочих місць, забезпечення доступу до фінансових ресурсів та консультаційних послуг (підвищення конкурентоспроможності МСП та стимулювання інновацій), створення сприятливого середовища для розвитку підприємництва (зниження бюрократичних бар'єрів та спрощення процедури реєстрації бізнесу);

- соціального захисту: адресна допомога бідним та вразливим верствам населення (підтримка людей, які найбільше потребують соціальної підтримки), підтримка програм соціального захисту (покращення якості життя людей з обмеженими можливостями та пенсіонерів), забезпечення доступу до соціальних послуг (доступна та якісна освіта, медицина та соціальне обслуговування);

- охорони здоров'я: фінансування модернізації медичних закладів та закупівлі сучасного обладнання, покращення якості медичних послуг та доступності сучасної діагностики та лікування, підвищення кваліфікації медичних працівників;

- освіти: модернізація шкіл та університетів (оновлення матеріально-технічної бази та впровадження сучасних методів навчання, підвищення кваліфікації вчителів та викладачів) [1].

Ефективність проектів Світового банку в Україні не є однозначною. Деякі з них виявилися дуже успішними, сприяючи покращенню економічних показників та добробуту людей. Серед успішних проектів варто виділити проект з модернізації енергетичного сектору, який дозволив суттєво знизити залежність

України від імпорту енергоносіїв та сприяв зменшенню викидів парникових газів, що є важливим кроком на шляху до енергетичної незалежності та екологічної стійкості. Також успішною можна вважати програму кредитування малого та середнього бізнесу від СБ, що стала потужним рушієм розвитку підприємництва. Завдяки їй було створено тисячі нових робочих місць, а українські товари отримали можливість конкурувати на світовому ринку. Позитивними є і наслідки реформування системи соціального захисту в контексті програм від СБ, що сприяло більш адресній допомозі тим, хто її найбільше потребує. Це дозволило ефективніше використовувати державні кошти та підтримати найбільш вразливі верстви населення [2].

Незважаючи на успіхи, деякі проекти СБ в Україні не виправдали очікувань через системні проблеми. *Корупція, бюрократія, політична нестабільність та несвоєчасна координація з урядом* затримували проекти та знижували їхню ефективність. *СБ активно бореться з цими проблемами: впроваджує контроль, розробляє гнучкі підходи та посилює співпрацю з українською владою. Ця робота спрямована на те, щоб зробити допомогу СБ Україні більш ефективною та результативною.*

Вплив СБ на економічні показники України також складно однозначно оцінити. З одного боку, його допомога сприяла зростанню ВВП: інвестиції СБ у розвиток інфраструктури, підтримка бізнесу та соціальні програми стимулювали економічну активність, сприяли зниженню бідності: адресні програми соціального захисту допомогли покращити добробут найбільш вразливих верств населення та покращенню соціальних стандартів: фінансування освіти та охорони здоров'я підвищило якість цих послуг. З іншого боку, діяльність СБ також мала негативні наслідки:

– збільшення державного боргу: Україна брала на себе зобов'язання за повернення кредитів, що створювало додаткове навантаження на бюджет.

– посилення економічної залежності від зовнішніх джерел: велика частка фінансування залежала від СБ, що робило економіку менш стійкою до зовнішніх впливів.

На нашу думку, для підвищення ефективності співпраці між СБ та Україною необхідно: збільшити прозорість діяльності обох сторін, посилити боротьбу з корупцією та бюрократією в Україні, забезпечити кращу координацію між СБ та українським урядом, більше залучати громадськість до процесу прийняття рішень та моніторингу проектів.

Попри низку проблемних моментів у відносинах СБ – Україна, Світовий банк залишається важливим партнером для України на шляху до економічного розвитку. Його допомога відіграє значну роль у покращенні життя людей. За умови взаємовигідної співпраці України та СБ, країна має всі шанси на успішний економічний розвиток та забезпечення добробуту своїх громадян.

Перелік використаних джерел :

1. Світовий банк в Україні. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine>

2. Колосова. В. Допомога Групи Світового банку Україні в період війни та відновлення країни. 20.02.2023. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/dopomoha-hrupy-svitovoho-banku-ukrayini-u-period-viyny-ta>

Андріана Кошелюк
Західноукраїнський національний університет
м.Тернопіль

СВІТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ: ВИКЛИКИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Міжнародні конфлікти, такі як війна чи агресія зазвичай супроводжуються економічними санкціями і блокадами, руйнуванням інфраструктури та економічною нестабільністю і, неминує, призводять до порушення торгівельних зв'язків та операцій, що може мати негативні наслідки як для економічного розвитку окремих країн, так і для стабільності глобальної економіки. Умови війни створюють складнощі для міжнародної торгівлі та регулювання торгових проблем, проте Світова організація торгівлі (СОТ) як міжнародна організація, що регулює правила торгівлі між країнами може виконувати певні функції та сприяти вирішенню проблем, навіть у цих умовах. Хоча СОТ і не може самостійно вирішувати політичні або військові конфлікти, однак прагне забезпечити чітку та прозору систему правил торгівлі, яка може допомогти стабілізувати економіку та сприяти мирному врегулюванню конфліктів шляхом сприяння економічному зближенню, співпраці та розвитку.

Агресія та початок повномасштабної війни росії в Україні призвели до таких економічних наслідків для національної та глобальної торгівлі як

- скорочення експорту української сільськогосподарської продукції та інших товарів, спричинена блокадою українських портів;
- зростання цін на продовольство та енергоресурси на світових ринках через зменшення поставок з України та росії;
- порушення ланцюгів постачання в багатьох галузях промисловості через блокаду портів та руйнування інфраструктури;
- посилення економічної нестабільності у багатьох країнах світу та Європи, в тому числі, через запроваджені санкції проти росії.

Сьогодні СОТ відіграє важливу роль у врегулюванні торгових проблем, що виникли внаслідок війни в Україні, зокрема

- постійно моніторить ситуацію та публікує звіти про вплив війни на світову торгівлю;
- сприяє укладанню торгових угод, які допоможуть зменшити негативні наслідки конфлікту;
- СОТ може допомогти країнам, які постраждали від конфлікту, відновити свою торговельну інфраструктуру та інституції, що є важливим фактором для України.